

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 434. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm23481.pdf (tilgået 02. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ligesom vi derfor *poetisk* kaldte Romeren "den Kolossalske Tyran," saaledes maae vi historisk kalde Rom "den mageløse Røver-Stat," der vel begyndte smaat, men med en *Ørne-Drift* til det Høieste, der i denne Retning kan opnaaes, og med et mageløst Anlæg til at gjøre mesterlig, hvad alle Medbeilerne i Forhold kun har fusket paa, hvorhos vi dog ei heller maae glemme, hvad *Romerne* selv bekiendte, at "*Lykken*" særdeles begunstigede dem, saa hverken fattedes der i mange Aarhundreder et Aadsel, hvorom *Ørnene* trygt kunde forsamle sig, ei heller brast det skjøre Baand, der naturlig forbinder Røvere, før det Konstige, som unægtelig er "*Krigs-Tugten*," i *Roms Ene-Vælde* havde vundet en forbausende Styrke, saa "*Verdens-Dronningen*" kunde smile ad alle Borger-Krige, som en stor "Olympisk Leg" hvori Man beilede til Kronen, som en Krands, Hun rakde sin kiæreste Yndling. Naar vi derfor kun ikke vil gjøre noget Andet af *Romer-Livet* end det virkelig var, da er Roms Historie saa klar og begribelig, som ingen Anden, og naar vi i *Romerne* ikke søge Mønsteret paa et menneskelig ædelt, frit og oplyst Folk, men paa en stærk, stolt og fornuftig Røver-Bande, da kan deres Historie blive os ligesaa nyttig, som den er lærerig. At det hidtil har været anderledes, er vist nok sørgeligt, men naar vi betænke, at kun i *to Aarhundreder* tiltrak Grækenland sig endeel Opmærksomhed, der efterhaanden maatte forsvinde, medens Rom i fulde Syv fængslede hele Verdens Opmærksomhed, og at i det følgende *Aar-Tusinde*, medens *Sparta* og *Athenen*, med Grækernes Sprog og boglige Mindes-Mærker, sank stedse dybere i Graven, hævede Rom sig som en *Phønix* af sin 435Aske og beherskede *Sjælene* i Himlens Navn, som fordem Jorden i sit Eget; naar vi betænke alt dette, da er det intet Under, at vi i de sidste tre Aarhundreder have skiænket dette *Aandens Helvede* langt meer Opmærksomhed, end det fortjende, og, for at kunne skrive "*Classisk Latin*," beskrevet det som et *Himmerig*. Snarere er det et Under, at vi kan holde op, uden at blive Barbarer, da de Romerske Lænker unægtelig hidtil var de eneste Baand, der *videnskabelig* knyttede os til Old-Tidens dannede (Classiske) Verden; men da *Forsynet* har sørget for, at *Christendommen* kan levende forbinde os med *Ebræerne*, og *Ny-Grækerne* med deres Fædre, saa kan vi aabenbar ogsaa blive *Romer-Fiender*, uden derved at blive større Barbarer end *Ebræerne* og *Grækerne* var, og da *Romersk Aands-Dannelse* kun var en død Efter-Ligning, i Old-Tiden af *Grækernes* og i Middel-Alderen af *Ebræernes*, maatte *Døden* aabenbar være meget bedre end *Livet*, naar vi skulde tabe ved Byttet. Afrystede vi derfor ikke de Romerske Lænker, maatte det ene tilskrives *Dyden* ved den "*Romerske Tugt*," der beed saa godt paa Slægten, at det føles endnu, men vi *Nord-Boer*, hvis Frænders Hellebarder beed ogsaa godt paa den gamle Tyran, og hvis Fædre ei har følt til *den Romerske Tugt*, som Krigs-Karlene, men kun til *den*, de *Latinske Skole-Mestere* øvede, vi tør nok gjøre os saa dristige at lee ad *Roms Skygge*, hvis latterlige Herredømme i *Aandens Rige* dog vel ikke meer end den virkelige Jettes, det Frygtelige, kan gjøre Regning paa Evighed. Retten dertil kan heller Ingen aftrætte os, thi "*Krigs-Historien*" har ligesom "*Krigs-Folket*" kun "*Spydstage-Ret*" til hvad den kan *aftvinge* os, og ligesaa lidt som vi kan være forpligtede til at følge *Romulus* paa alle hans smaa Røver-Tog, eller *Numa* paa alle hans *Snig-Veie*, 436ligesaa lidt kan de store Tog og de berømte Værker, vi nødes til at ændse, kræve meer Opmærksomhed, end den vi, for vor egen Skyld, maae skiænke den universal-historiske *Kiæde*, der, som *Menneske-Aandens Lænke*, gaaer igiennem *Roms Historie*.